

مهارت شروع: مهارت در شروع درس عبارت است از: «هر گونه ابزار یا فرایندی که دانش‌آموزان را بر آن دارد تا متوجه موضوع شوند و به یادگیری بپردازند.» نقطه آغاز هر فعالیتی مهم‌ترین بخش آن است. در تدریس، با شروعی مناسب و دل‌چسب می‌توانید دانش‌آموزان را به خود جلب و به طور مشخص آنان را راهنمایی کنید، آن وقت خواهید دید که چه طور فرایند یادگیری برای آنان جذاب و دل‌پذیر خواهد شد. تنوع در شروع بر بازخوردهای یادگیری تأثیر دارند. به همین خاطر انتخاب دقیق نحوه شروع تدریس از اهمیت به‌سزایی برخوردار است و علاوه بر این که به تنهایی برای دانش‌آموزان جالب است، رابطه آشکاری با آن چه باید بیاموزند دارد. آموزش مفهوم «اسراف» موقرانه سببی را از جیب بیرون می‌آورد و پس از خوردن اندکی از آن، آن را در سطل زباله می‌اندازد و با حرکات نمایشی جذاب و دل‌پذیر درس خود را درباره مفهوم «اسراف» آغاز می‌کند. نوآوری در معرفی موضوع درس همیشه امکان‌پذیر نیست؛ ولی باید همواره درباره نحوه شروع درس و معرفی موضوع آن به دقت فکر کنید؛ مطمئن باشید راهی مناسب به خاطرتان خواهد آمد.

نکته‌های اساسی: برای این که شروع مناسبی داشته باشید به موارد زیر توجه کنید:

۱. پیش از شروع کار باید دانش‌آموزان را به خود متوجه کنید بهترین راه این است که مکث کنید، نگاهی به اطراف کلاس بیندازید و صبر کنید تا کلاس آمادگی پیدا کند. فریاد کشیدن به سرعت اثر خود را از دست می‌دهد.
۲. حادثه، شیء، فرایند یا ابزاری را انتخاب کنید که مورد توجه دانش‌آموزان قرار گیرد.
۳. کاری که در شروع انجام می‌دهید باید با هدف‌های شما هم‌خوانی داشته باشد. به عبارت دیگر باید کاری کنید که به هدف مورد نظر خود برای تدریس مفهوم یا مفاهیم درسی برسید.
۴. به جریان انتقال مفهوم جدید توجه داشته باشید، به همین خاطر لازم است از آن چه که در جلسه قبل به دانش‌آموزان آموخته بودید، به گونه‌ای خلاصه به نحوی دلپذیر در این جلسه استفاده کنید، تا به وسیله آموخته‌های قبلی، دانش‌آموزان بتوانند مجهولات جدید را کشف کنند. برای این کار می‌توانید به طرح پرسش و پاسخ بپردازید.
۵. در ابتدای درس، ساختار یا شبکه‌ای را برای درس خود تنظیم نمایید، تا دانش‌آموزان بتوانند بر اساس آن شبکه به طور منظم به یادگیری بپردازند. یک جریان آموزشی وقتی موفق است که برای تک تک فعالیت شاگردان و اجزای فعالیت معلم ساخت درستی را در نظر بگیرد. برای موفقیت در این امر باید از قبل، درس خود را طوری طراحی کنید که بدانید در کدام مرحله، چه مفهومی را تدریس می‌کنید.

این کار باعث می‌شود دانش‌آموزان نیز دچار سردرگمی نشوند و جریان یادگیری به طور منظم صورت پذیرد.

۶. اصول و مفاهیم جدید را به وسیله مثال‌ها و راهنمایی‌هایی در آغاز درس یادآوری کنید. استفاده مناسب از مثال‌ها و یا مفاهیم خاص، می‌تواند به دانش‌آموز در فهم تصورات انتزاعی کمک کند.
۷. مهارت در شروع تنها مربوط به آغاز درس نیست، بلکه از این مهارت باید در طی درس، هنگامی که موضوع درس عوض می‌شود، یا قبل از پرسش و پاسخ یا پیش از بحث و گفت و گوی جمعی نیز به نحو مؤثر بهره برد.

چند مثال برای یک شروع خوب

۱. سؤالی تحریک‌آمیز بکنید.
۲. تمثیلی زیبا و قابل فهم به کار ببرید.
۳. از یک سخنران به عنوان میهمان دعوت کنید.
۴. درستان را با آهنگی موزون مثل خواندن شعر آغاز کنید.
۵. شیئی غیر معمول به کلاس بیاورید تا توجه دانش‌آموزان را به آن جلب کند.
۶. شیئی را متناسب با موضوع درس به دانش‌آموزان نشان دهید و درباره آن سؤال‌هایی بپرسید.
۷. ضرب‌المثلی درباره موضوع درس مطرح کرده، از شاگردان بخواهید معنا و کاربرد آن را بیان کنند.
۸. درباره درس گذشته چند سؤال بپرسید تا بدین وسیله مطالب عمده درس قبل تکرار شود و دانش‌آموزان برای درس جدید آمادگی لازم را پیدا کنند.